

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп1 2/2017
23.11.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Ивић, председника већа, Драгана Скока и Бисерке Живановић, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., поднетом преко пуномоћника Зорана Васића, адвокат из ..., ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 7 У 1867/15 од 12.03.2015. године, уз учешће Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Београд, као противне странке, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 23.11.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА, ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Управног суда 7 У 1867/15 од 12.03.2015. године, тако, што се уважава тужба АА из ..., поништава се закључак Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Београд број 46-031861/14 од 24.12.2014. године и предмет враћа Агенцији за реституцију Републике Србије, Подручној јединици Београд, на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба подносиоца захтева, поднета против закључка Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Београд број 46-031861/14 од 24.12.2014. године, којим је одбачен тужилин захтев од 28.02.2014. године, за враћање, односно обештећење одузете имовине, бившег власника ББ из ..., као неуредан.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде подносилац истиче да је Управни суд, доносећи пресуду, занемарио одредбу члана 13. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Указује на то, да је била онемогућена од стране Републичког геодетског завода и надлежног суда да прибави документацију која јој је потребна за подношење захтева, коју није могла да прибави ни од Историјског архива у Сомбору и у Петроварадину. Сматра да искључиву одговорност за чињеницу да тужилца уз захтев за враћање, односно обештећење одузете имовине, није приложила и исправу о подржављењу, сноси Основни суд у Бачкој Паланци – Судска јединица Бач. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи, побијану пресуду укине и предмет врати Управном суду на поновно одлучивање.

Противна странка, у одговору на захтев, предлаже да суд захтев одбије.

Врховни касациони суд је о захтеву одлучивао у поновном поступку, поводом одлуке Уставног суда Уж 5944/15 од 11.10.2017. године, којом је усвојена уставна жалба тужиле и утврђено је да је пресудом Врховног касационог суда Узп 327/15 од 05.06.2015. године повређено право подносиоце уставне жалбе на правично суђење, зајемчено одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије. Истом одлуком поништена је наведена пресуда Врховног касационог суда и одређено је да исти суд донесе одлуку о захтеву подносиоце уставне жалбе за преиспитивање правноснажне пресуде Управног суда У 1867/15 од 12.03.2015. године. Пресудом Врховног касационог суда Узп 327/15 од 05.06.2015. године одбијен је захтев тужиле за преиспитивање тужбом оспорене пресуде Управног суда.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, а у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је одбацио захтев тужиле, као неуредан, будући нису испуњени услови из одредбе члана 42. став 7. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу за мериторно одлучивање, јер тужила уз захтев није поднела акт о подржављењу имовине, као ни назив, број и годину службеног гласила у коме је објављен акт о подржављењу, уз навођење предмета одузимања.

Оцењујући законитост побијане пресуде сагласно одлуци Уставног суда Уж 5944/15 од 11.10.2017. године, која је општеобавезујућа према одредбама члана 166. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС" 98/2006) и члана 7. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС" 109/2007, 99/2011, 18/2013-одлука УС, 103/2015 и 40/2015-др. закон), Врховни касациони суд налази да је Управни суд побијаном пресудом повредио правила поступка на штету подносиоца захтева повредом права на правично суђење зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије.

Право на правично суђење, гарантовано одредбом члана 32. став 1. Устава, између осталог, гарантује "право на приступ суду", при чему ово право није апсолутно право – оно може бити предмет ограничења, али не може да се ограничи или умањи приступ појединца на такав начин или у толикој мери да се сама суштина права оштети (видети *De Geouffre de la Pradelle* против Француске, пресуда Европског суда за људска права од 16. децембра 1992. године, Серија А, бр. 253-Б, п. 41, став 28). Судска одлука о нечијем праву или обавези мора бити донета у поступку који је спроведен у складу са важећим процесним законом, применом меродавног материјалног права и образложена на уставно правно прихватљив начин, јер би се у супротном могла сматрати резултатом арбитрарног поступања и одлучивања надлежног суда.

Како је закључком туженог органа одбачен захтев тужиле за враћање имовине, као неуредан, јер нису испуњени услови из одредбе члана 42. став 7. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, с обзиром на то, да тужила уз захтев није поднела акт о подржављењу имовине, као ни назив, број и годину службеног гласила у коме је објављен акт о подржављењу, уз навођење предмета одузимања, по схватању Уставног суда, које у свему прихвата и овај суд, одбацивање захтева, као неуредног, не може наступити уколико подносилац захтева претходно није позвана да захтев допуни на одређен начин и у одређеном року, уз упозорење да ће, у противном, њен захтев бити одбачен, сагласно одредби члана 58. ст. 1. и 2. Закона о општем управном поступку. Уставни суд налази да у управном спору нису оцењени наводи тужбе да подносиатеља, упркос бројним обраћањима, није успела да прибави исправу о подржављењу имовине, те указује на одредбу члана 13. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, којом је прописана обавеза свих органа Републике Србије и других органа и организација да, најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева, издају сву потребну документацију и податке неопходне за одлучивање о захтеву за враћање имовине, којима располажу. По налажењу Уставног суда, непоступањем тих органа и организација у року одређеном Законом стварају се услови за примену одредбе члана 158. Закона о општем управном поступку, јер би, у противном, подносиоци захтева за враћање имовине сносили последице неблаговременог поступања органа код којих се налазе исправе потребне за одлучивање о захтеву, имајући у виду преклузивност рока за подношење захтева за враћање имовине. Право на приступ суду, као сегмент права на правично суђење из члана 32. став 1. Устава, подразумева и то, да надлежни управни орган омогући лицу о чијем праву расправља да изнесе све чињенице и доказе на којима заснива захтев, при чему орган не сме дозволити да незнање и неукост тог лица буде на штету права које му по закону припада. По оцени Уставног суда, коју прихвата и овај суд, управни органи су дужни да поступају по Закону о општем управном поступку када у управним стварима решавају о правима или обавезама неког лица, при чему се странкама мора омогућити да што лакше заштите и остваре своја права и правне интересе тако што ће орган позвати подносиоце захтева да отклоне недостатке који спречавају поступање по захтеву и одредити им рок да то учине уз упозорење да ће захтев бити одбачен, ако благовремено не поступе по налогу органа.

Имајући у виду да у управном поступку који је вођен по предметном захтеву за враћање имовине, након писаног обавештења предлагача да није у могућности да прибави потребне доказе, тужени орган није прибавио доказе по службеној дужности, а наведена повреда правила поступка није отклоњена ни у управном спору окончаном побијаном пресудом, Врховни касациони суд налази да је предлагачу ускраћено право да њен захтев за враћање имовине буде суштински размотрен.

Имајући у виду наведено, разлози образложења побијане пресуде и закључка туженог органа се не могу прихватити, па је Врховни касациони суд одлучио као у диспозитиву на основу одредбе члана 55. став 2. Закона о управним споровима и предмет вратио управном органу који је дужан да расправи питања на која му је указано овом пресудом.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 23.11.2017. године, Узп1 2/2017

Записничар,
Весна Мраковић,с.р.

Председник већа – судија,
Мирјана Ивић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић